

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 31. oktobra 1933.

Štev. 124.

Težke številke

Leta 1928. je pridelal jugoslovanski kmetovalec 55.8 milijonov stotov žita, leta 1931. 55.8 in l. 1932. 64.4 milijonov stotov. Pridelal je torej leta 1932 znatno več ko pa l. 1928. Tržna vrednost žita pa je znašala l. 1928. 15.1, l. 1931. 9.8 in l. 1932. 7.1 milijard dinarjev. Za večji pridelek l. 1932. je dobil naš kmetovalec še enkrat manj ko leta 1928. V teh številkah je tudi povedan vzrok sedanje gospodarske stiske. Več ko za polovico je padla kupna moč kmeta, več ko za polovico so s tem tudi padli zaslužki drugih stanov in tudi to dejstvo potrjujejo številke. Leta 1929. smo uvozili strojev in aparatov za 575.2 milijonov, l. 1931. le za 296.3 in l. 1932. le še za 138.1 milijonov Din. Investicijska dela so padla in tako ni padel le zaslužek kmetkega prebivalstva, temveč tudi zaslužek delavstva. Število brezposelnih je ntemeljeno v tej zmanjšani investicijski delavnosti.

V tej zmanjšani tržni vrednosti kmetških pridelkov in v manjši gradbeni delavnosti je glavni vzrok vse krize. Rešitev je le v tem, da se za kmetovalca najde nadomestni zaslužek in da se poveča gradbena delavnost v industriji. S hišnim obrtom bi se moral najti kmetovalcu nov zaslužek in sedaj na zimo bi bil pravi čas za to, če bi se le količikaj pripravljali za uvedbo hišnega obrta. Naloga zadrug bi morala biti, da financirajo hišni obrt, naloga šole pa, da kmetško prebivalstvo izloči v tem obrtu. Toda glavno je, da bi se v tej smeri začelo nekaj delati, ker res nismo tako bogati, da bi moglo skoraj 80 odstotkov našega naroda čez zimo praznovati. Niti noče tega naš narod sam, ki je delaven in ki hoče preživeti sebe le z delom in z zaslužkom.

A treba je tudi dvigniti gradbeno delavnost, treba je začeti z velikimi investicijskimi deli. Povdarjali smo že na tem mestu o uspešnih notranjih posojilih, ki so jih razpisale Avstrija, Poljska in Češko-slovaška. Nikjer ni nobenega tehtnega razloga, da ne bi bilo tudi pri nas mogoče notranje posojilo, če bi bilo razpisano pod pogoji, ki so privlačljivi. Mnogokrat se je tudi že povdarjalo, da bi pri nas za javna dela sploh ne bilo potrebno toliko denarja, ker bi mogli delavce v znatni meri plačati tudi v naturi. Govorilo se je o lešenih hišah, ki bi se postavile za delavce, o poljskih kuhinjah, v katerih bi se jim kuhalo in padli so tudi drugi uvaževanja vredni predlogi. Le žal, da vsi ti predlogi niso našli nobenega pravega odmeva, da je ostalo vse pri starem.

In v tem je tisto zlo, ki je težje celo od obubožanja našega kmeta in od padca gradbene delavnosti. Dobri in prevdarjeni predlogi se predlagajo, da bi se začelo zboljšanje, toda nihče se za te predloge ne zmeni. Kar naprej živimo tja v en dan, zdihujemo k nebu in jadikujemo o težkem stanju, toda da bi zavihali rokave in pričeli delati — to je nemogoče. Kakor da bi bilo vse v najlepšem redu, tako ostajamo ravnodušni in čakamo, da se stvari popravijo same od sebe. Toda samo od sebe se ne zgodi nič in če si človek ne zna sam pomagati, mu tudi noben drug ne pomaga.

Če se pa že spravimo na reševanje teh vprašanj, potem jih gotovo zagrabimo z napačnega stališča. Tako n. pr. niso bili najtežja posledica padca kmetovalčevega zaslužka kmečki dolgi, temveč nazadovanje kakovosti kmečke produkcije. Ker so padli kmetovi dohodki, zato je omejil nakup strojev in umetnih nožij in dočim je bilo kmetijskih strojev l. 1929. uvoženih še za 106 milijonov, jih je bilo l. 1932. le še za 3.2 milijone, v letošnjem prvem polletju pa za samo 285 tisoč Din. Naše kmetijstvo, ki že itak ni na višku, je tako še bolj nazadovalo in ko že itak komaj konkuriramo s tujimi pridelki, bomo odlej še težje. Zato je bilo bolj nujno ko reševanje kmečkih dolgov, delo, da kakovost naših pridelkov še bolj ne nazaduje.

Tudi za poživljenje gradbene delavnosti se ni storilo skoraj nič. Lani je sicer vsled strahu za dinar oživela gradbena delavnost po mestih, a jo je zgradarina na nove hiše hitro ustavila. In vendar bi bilo mogoče gradbeno delavnost še znatno dvigniti, ker še vedno zaslužijo ljudje denar, ki ga tudi še vedno varčujejo. Le da je postalo pri nas varčevanje čisto neproduktivno. Pri nas pomeni varčevanje le odtegavanje denarja iz obtoka, ker se nič ne stori, da bi se ljudem pokazale investicije, v katere bi se nalagal denar.

Dunajska gospodarska pisma

Dunaj, 26. oktobra 1933.

Ko je bil znan izid trgovinskih pogajanj med Avstrijo in Jugoslavijo, smo se jako jezili, da je znala Avstrija veliko preveč stisniti kontingente našega izvoza. Toda pozneje se je izkazalo, da nam utesnitve za letos niso škodovale, kajti nismo imeli v nekaterih postavkah niti toliko blaga, kolikor so nam uvoza dovolili. Tako n. pr. so nam dovolili 160 malih vagončkov grozdja, pa smo ga doslej izvozili komaj tri neznatne vagončke in dosti več ga ne bo, saj gremo proti koncu oktobra. Z jabolkami ne bo dosti bolje, saj doslej nismo izvozili menda niti dva vagona, orehov še nič! Avstrija bi letos vzela vsako količino dunj ali kutev, pa jih nimamo niti za en vagon! Ostali izvoz živine pa je tudi normalen, več ne bi mogli postreči. Ako bi imeli letos blaga, bi bil naš izvoz tako dober, kakor doslej po vojni še ni bil. Za češplje je bil tudi letos dunajski trg najboljši od vseh na severu in sredi Evrope. Vračajo se skozi Dunaj domov naši zastopniki ali izvozniki, ki pripovedujejo, da so kaj slabo odrezali napram Dunaju. Kar se tiče naših izvoznikov na Dunaju, morem ugotoviti le eno: tišče se zidov, kakor da razum njih ni drugih na Dunaju. Grede raje k zidu nego k domačemu človeku, pa naj jim domačin še tako dobro postreže. Treba bo še veliko trde šole in veliko izgub, predno pridejo naši rojaki do prepričanja, da imajo v svojem rojaku najboljšega prijatelja.

Gospodarsko življenje na Dunaju gre svojim navadnim potem; zdelo bi se, da smo že povsem na normalnem potu predvojnih časov. Vsa nešteta kino-gledališča so polna, isto tako delajo dovolj dobro vsa gledališča, bari rastejo in delajo bolje, solidne trgovine se ne pritožujejo. — Edino kavarna je na Dunaju predraga, dočim so restavracije razmeroma že prav po primernih cenah, tako nekako, kakor v Ljubljani. Za ceno menija, ki ga plačate v Ljubljani v boljšem lokalu, dobite tudi na

Smo v težkem gospodarskem položaju in tolažimo se s tem, da je drugod še bolj hudo. Res je, da je drugod kriza pritisnila še huje, toda drugod tudi delajo, da krizo premagajo. Kar pa se pri nas stori proti krizi, je tako malenkostno, da se skoraj učinek nikjer ne vidi. Zato bi bilo edino pravilno, če se ne bi tolažili, da je drugod še huje, temveč če bi enkrat že rekli, da je čisto zadosti hudo, kadar je dohodek iz kmetijstva padel za polovico. In zato treba, da začnemo delati in da z delom, ne pa s praznimi tolažbami premagamo stisko.

Dunaju v še boljšem. N. pr. v restavraciji Opera, prav tik opere na Ringu, stane dober menu 120 grošev. V veliki restavraciji Goesserbräu nasproti operi, ki sem jo priporočal iz posebnih razlogov... so cene kakor v ljubljanskih hotelih ali v Zvezdi. Umevno je, da je vino precej dražje, zato pa je pivo ceneje in boljše.

Pomanjkanje denarja se ne čuti tako, kakor drugod. Vsi denarni zavodi delajo normalno, sprejemajo in izplačujejo vloge kakor v normalnih časih, kreditne razmere so se precej ustalile. Država je dobila mednarodno posojilo 300 milijonov šilingov (2500 milj. dinarjev), vrhu tega je na domačem posojilu podpisanih nad 250 milijonov. Gradijo nove hiše, popravljajo in lepšajo stare in Dunaj ima že precej predvojno lepo lice.

Znak dobrih odnošajev v gospodarstvu nam daje tudi ravnokar objavljeni obračun društva dunajskega velesejma za lansko leto. Delniške glavnice je poldrug milijon šilingov, a od te so plačali dividende po 5 odstotkov, torej 75.000 šilingov. A čujte, kakšne plače imajo gospodje direktorji: Umrli ravnatelj Müller plače in tantijem 60.568 šil., ali okroglo 484.000 dinarjev, tehnični vodja inž. Schifferes 40.000 šil. in takih tičev je več. Poleg tega so znašale funkcijske doklade nepotrebne delovne odbora in reprezentacijski troški predsednika celih 70.000 šil. Primerjajte te vsote z izdatki ljubljanskega velesejma, pa boste videli, kaj si smejo dovoliti ti revni Dunajčanje v časih takozvane hude krize.

Nad takimi izdatki se tudi skandalizujejo tu na Dunaju — meščanski listi, ne pa socialistični, kajti velesejem je še vedno v oblasti socialnih demokratov. Pokojni ravnatelj Müller je bil socialistični občinski svetnik, tako so menda vsi ostali prvaki te stranke. Majhna primera teh odnošajev z našimi da sliko o tisti mizeriji, o kateri Avstriji govorančijo, ko moledujejo za posojila in razne olajšave. A. G.-k.

Zboljšanje francoskega gospodarstva

Vsled velikega primanjkljaja v francoskem državnem proračunu in velikanskih finančnih težav francoske vlade, bi človek mislil, da je tudi francosko gospodarstvo v težki krizi. To mnenje pa je zmotno in francosko gospodarstvo se je letos skoraj v vseh panogah znatno zboljšalo.

Tako je v prvi vrsti omeniti zmanjšanje brezposelnosti. Lansko zimo je dosegla brezposelnost s 450.000 brezposelnimi svoj najvišjo točko. Znašala je nekaj več ko en odstotek prebivalstva. Letos je padlo število brezposelnih za več ko polovico in znaša le še 220.000 ali 0.6 odstotka prebivalstva. A še večina teh brezposelnih bi mogla najti delo na kmetih in tudi v rudnikih, ker je v poljedelstvu in rudarstvu zaposlenih 300.000 tujih delavcev. Brezposelnost ni zato za Francijo noben pereč problem, vsled česar je tudi razumljivo, da ne vodijo v Franciji nobene oficijalne statistike o brezposelnih.

Druga prednost francoskega gospodarstva je v njegovi konservativnosti in dobri fundiranosti. Francija ni v svojem gospodarstvu sledila ameriškim metodam, temveč vsaka novotarija je bila vpeljana šele

krat praznovali, dočim se letos dela redno vsak dan v tednu. Zaloge rudnikov pa se že osem mesecev redno zmanjšujejo. Kovinska industrija, katere najboljša odjemalka je avtomobilska industrija, se je od marca dalje znatno popravila. Avtomobilska industrija je vsled velikih domačih naročil enako mogla povečati svojo produkcijo. Zelo je spomlad oživela tudi gradbena delavnost in to oživljenje je trajalo še vse poletje. Celotekstilna industrija se je mogla nekoliko popraviti. Vse to zboljšanje se vidi tudi v indeksnih številkah, ki jih je sestavil Dessirier na podlagi števil iz leta 1913.

Te indekse številke (1913 = 100) dajejo to sliko:

	1927	1932	avgust 1933
industrijski			
splošni indeks	110	92	111
mehanične			
industrije	114	93	114
tekstilna			
industrija	89	58	78
avtomobilska			
industrija	523	412	440

Opomogel pa se je v zadnjih štirinajstih mesecih tudi francoski denarni trg in depozitne banke so mogle že dovoljevati nove investicije, čeprav le še v skromnem obsegu. Vendar pa še vedno trpi francoski denarni trg od prevelike likvidnosti sredstev in razpoložljiv denar francoskih financ se ceni na okoli 100 milijard frankov, h katerim je treba še prišteti okoli 30 milijard tezaviranega denarja. Napet zunanje politični položaj je glavni vzrok, da se francoski varčevalec ne upa nikamor nalagati denarja.

V manj dobrem položaju je francoski kmetovalec vsled padca cen. Razne uvozne carine sicer ščitijo francoskega kmetovalca pred prevelikim padcem cen, vendar pa se je njegov zaslužek zmanjšal. Toda na drugi strani so se cene nekaterim njegovim proizvodom tudi zvišale, tako vinu, živini, repi, in vsaj deloma nadomestile izgubo pri drugih pridelkih. Ker pa uživa francoski kmet tudi posebne davčne ugodnosti, je njegov položaj še vedno neprimerno ugodnejši od položaja kmetovalcev v drugih državah.

Niti v trgovini ni položaj neugoden. Promet je narastel, čeprav večinoma le v cenah predmetih. Celotekstilna industrija, tako zlasti kožna in usnjarska industrija. V slabšem položaju pa je modna industrija in luksuzni hoteli, ker je dotok Amerikancev mnogo manjši. Izpadek angleških in ameriških turistov pa sta v hotelski industriji v znatni meri nadomestila večje število domačih turistov in pa dotok nemških emigrantov.

Dan varčevanja

Ves svet praznuje 31. oktober kot dan varčevanja, ko naj močna in dobro vodena propaganda poveča vloge v denarnih zavodih, da bodo ti mogli dati gospodarstvu nova sredstva za napredek. Obenem pa naj ta propaganda tudi moralno dvigne ljudi, da ne bodo zapravljali svojega denarja za prazne stvari.

Pri nas je kriza zaupanja skoraj ubila varčevanje in zato tudi dan varčevanja ni našel pri nas pravega odmeva. Treba je zato, da najprej odpravimo to nezaupanje, da vzbudimo v ljudeh zopet vero v plodovitost složnega dela in potem bo varčevanje prišlo samo od sebe.

Bolj ko drugim narodom pa je nam varčevanje potrebno, kajti ključ k naši gospodarski osamosvojitvi je le v varčevanju, ker le to nam more dati kapital, ki je potreben za naše gospodarsko vstajenje.

Zato bi moral biti dan varčevanja pri nas pravi praznik zbiranja sredstev za našo gospodarsko osamosvojitve. In v tem smislu naj se praznuje pri nas dan varčevanja in storili bomo v resnici — veliko dejanje.

Naša zunanja trgovina v septembru

Kaj smo izvozili

Kaj smo uvozili

Od posameznih predmetov smo izvozili:

	ton za 1000 Din	
pšenice	3,403	3,574
drugih žit	2,943	2,174
koruze	56,960	37,432
fižola	1,196	1,201
krompirja	1-6	1-1
svežega sadja	34,139	33,064
suhih češpelj	15	52
vina	172	355
industrijskih rastlin	278	1,005
opija	2,580	774
himelja	387-8	30,736
konoplje	387-6	2,849
konjev	3,431	4,072
žrebet	249	268
mul	7	10
goveje živine	3,913	7,072
telet	916	526
prešičev	18,416	18,877
drobnice	83,757	4,607
perutnine	853,956	6,317
mesa	1,890	10,428
mesnih izdelkov	26	784
svinjske masti	30	480
sirovega masla	25-9	513
sira	0-6	8
kaškavalja	187	1,803
jaje	1,002	11,192
goveje kože	76	909
telečje kože	89	1,412
ovčje kože	44	487
kozje kože	14	163
kože od jagnjetov	135	3,267
kože od divjačine	15	604
drv	16,714	3,036
gradbenega lesa	58,834	46,185
ogljja	2,104	1,033
hrastovih pragov	12,145	471
bukovih pragov	2,060	82
kostanjevega ekstrakta	305	705
smrekovega ekstrakta	121	285
amonijakove sode	936	1,783
kavstične sode	505	1,880
kalcijevega karbida	49	59
cijanoamida	316	263
z oljem odloženega	514	410
ferosilicija	130	585
cementa	32,621	4,915
železa v ploščah	14	63
drugega železa	20	106
svinca	376	1,134
bakra	2,736	21,299
drugih rud in kamnov	58,492	12,268
posod iz železne pločevine	32	320
vse drugo	8,253	20,971

Skupno smo izvozili v septembru 294.242 ton v vrednosti 315-7 milijonov Din.

Adria prašek je boljši

V lanskem septembru pa smo izvozili 204.823 ton v vrednosti 272-7 milijonov dinarjev. Letos smo izvozili torej več 89.419 ton in po vrednosti za 42-9 milijonov Din ali 15-75% več.

V prvih 9 mesecih tega leta smo izvozili 2,146.212 ton (lani 1,640.392) v vrednosti 2.287 milijonov Din (lani 2.033-6 milijonov Din) ali za 12-48 odstotkov več.

Program balkanske konference

V nedeljo, dne 5. novembra se začne v Solunu 4. balkanska konferenca. Jugoslovanski narodni odbor za balkansko konferenco zastopata minister Mohorič in poslanec Živančević. Program konference je zelo bogat in vidi se, da prehajajo balkanske konference na vedno bolj realna tla. Dnevni red konference obsega te točke:

1. Sprejem statuta balkanske konference in sestava načrta statuta za nacionalne skupine.
2. Uveljavljanje sklepov prejšnje konference in zlasti tudi sklepov o narodnih manjšinah.
3. Poenotenje konzularne konvencije.
4. Obvezna uvedba pouka jezikov balkanskih narodov v vseh balkanskih državah.
5. Prireditve pedagoškega tedna v vseh balkanskih državah.
6. Ustanovitev podkomisije za sodelovanje sportnih in gimnastičnih organizacij.
7. Načrt konvencije za gospodarsko sodelovanje balkanskih držav.

Skupno smo uvozili v letošnjem septembru 72.129 ton (lani 95.186 ton) v vrednosti 259,309.294 (lani 298,735.054) dinarjev ali po količini za 24-22 ton, po vrednosti pa za 13-20% manj.

Skupno v prvih devetih mesecih smo uvozili letos 567.872 ton (lani 626.607) v vrednosti 2.075,849.969 (lani 2.121,577.243) dinarjev ali po količini manj za 9-37 ton, po vrednosti pa za 2-16 odstotka.

Od posameznih vrst blaga smo uvozili:

	ton za 1000 Din	
surovega bombaža	359	8,654
bombažnega prediva	1,265	35,086
bombažnih tkanin	280	17,856
nogavic in rokavic	0-3	77
drugega bombažnega blaga	0-5	126
drugih vlaknastih surovin	1,382	617
prediv	176	2,500
tkanin	3	169
vreč	99	944
drugega blaga	2-8	125
predelane in polpredelane železa	1,010	2,803
pločevine	1,757	6,284
žice	284	825
cevi	201	1,586
železnega materiala za mostove, strehe, delavnice	392	1,584
plugov	13	110
vijakov in matice	42	396
žeblice	19	143
raznih železnih predmetov	1,772	10,654
ovčje volne	152	3,203
prediva	97	7,401
tkanin	125	20,679
drugega volnenega blaga	5-1	962
svilnatega blaga, surovega, prediv in tkanin	130-8	10,968
petroleja	333	272
surove nafte	9,263	4,145
bencina	377	386
olja za mažo	325	1,191
parafina	196	1,061
sirovih kož dom. živali	256	3,641
za sedlarje in čevljarje	8	1,393
stekla	64	966
oluščenega riža	309	845
neoluščenega	130	248
limon in pomaranč	235	562
južnega sadja	364	1,329
kave	527	6,051
kakao	76	489
sol	3,000	1,457
premoga	32,021	11,437
oljnatih rastlin	153	1,093
oljnatih plodov in semen	2,290	6,294
modre galice	22	96
bakrenih izdelkov	14	1,440
strojev	827	12,000
elektrotehničnih predmetov	144	6,619
prevoznih sredstev	1,080	2,643
zdravil	4-4	965
klobukov	0-6	356
umetne organske barve	46	3,393
tiskarskega papirja	798	3,214
lesenih izdelkov	36	553
raznega blaga iz kavčuka	24	1,586
pnevmatike	49	1,764
raznega loja	208	1,121

Ostalo blago je bilo uvoženo le v manjših količinah. Seznam uvoženega blaga kaže, da še vedno uvažamo mnogo blaga, ki bi ga mogli izdelovati doma. Vendar pa se zboljšanje kaže, samo še ne v zadostni meri.

19. Sanitarna in veterinarska konvencija balkanskih držav.

20. Zaščita dela in delavstva.

21. Higijena vasi v zvezi z organizacijo balkanske higienske razstave.

Adria prašek je boljši

Nemška udeležba v bolgarski zunanji trgovini

Po bolgarski uradni statistiki je znašal uvoz Bolgarske v prvem polletju 1933. 1.238-8 milijonov levov, izvoz pa 1.387-1 milijonov in je bila torej bolgarska zunanja trgovina v prvem polletju aktivna za 148-3 milijonov levov. Lani pa je uvozila Bolgarska v prvem polletju blaga za 1.834-8 mil. levov, izvozila pa za 1.684 mil. levov in je bila pasivna bolgarska trgovinska bilanca za 150-7 milijonov levov. V primeri z lanskim letom je torej padel letos uvoz za 596 milijonov levov, izvoz pa za 300 milijonov levov.

Glavni bolgarski uvozni predmeti so tekstilno blago (za 421 milijonov), stroji in aparati (161 milijonov), nato pridejo kemikalije, papir, barve, lak in zdravila.

Glavni uvoznik je bila v letošnjem prvem polletju Nemčija. Lani je uvozila blaga za 383, letos pa že za 473 milijonov levov. Razen iz Švice je iz vseh drugih držav padel bolgarski uvoz. Delež Nemčije v bolgarskem uvozu je znašal še leta 1932. 20-8%, v letu 1933 pa se je dvignil na 38-2%. Tembolj pa je nazadoval uvoz drugih držav. Tako je angleški izvoz v Bolgarsko nazadoval od 258 v prvem polletju lani na 106 milijonov letos, italijanski od 334 na 190 milijonov, francoski od 158 na 57 in češkoslovaški od 162 na 42 milijonov levov.

Nemčija pa je danes tudi glavni bolgarski izvoznik. Lani je v prvih šestih mesecih izvozila Bolgarska v Nemčijo blaga za 296, letos pa že za 572 milijonov levov. Mnogo je izvozila iz Bolgarske Avstrija, ki je uvozila za 171 (lani za 244) milijonov levov. Zelo pa se je povečal tudi izvoz Bolgarske v Italijo, ki je lani uvozila blaga za 90, letos pa že za 250 milijonov levov. V prvih osmih mesecih je Nemčija uvozila v Bolgarsko za 585, izvozila iz Bolgarske pa za 632, tako da je Bolgarska v zunanji trgovini z Nemčijo letos aktivna za 47 milijonov levov.

V glavnem izvažala Bolgarska v Nemčijo tobak (za 518 milijonov) od 791, kolikor znaša ves njen izvoz tobaka. Drugo blago, ko jaja, koruzo, perutnino in pšenico izvažala Bolgarska večinoma v druge države.

Ta ugoden razvoj bolgarsko-nemških trgovinskih odnosov je posledica lani sklenjenega plačilnega sporazuma, ki je bil letos spomladi še dopolnjen. Po tem sporazumu se vrše vsa plačila po kliringu med nemško Državno banko in bolgarsko Narodno banko. Aktivni saldo bolgarske zunanje trgovine ne dela nobenih ovir, ker imajo nemške tvrdke še od prej polno terjatev, ki se sedaj z bolgarskim izvozom plačujejo.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 7. novembra 1933. od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritičje levo.

Pomudbe, poupraševanja

Švicarska tvornica, ki proizvaja tkivo za cevi in za pogonske jermene (posebni proizvodi: »Pressdeckel« in »Presstücher«, ki se uporabljajo pri izdelavi čokolade, finih olj, masti itd., nadalje »Kamelhaar-Bohrriemen« za stroje za navrtanje petrolejskih vrelov) išče zastopnika za Jugoslavijo. Interesenti naj se obrnejo na švicarski konzulat v Zagrebu, Draškovičeva ulica 30.

OBČNI ZBORI

»Greinitz« industrija železa d. d., Železarna Muta v Mariboru ima XI. redno glavno skupščino dne 13. novembra ob 11. v prostorih Ljubljanske kreditne banke v Mariboru.

Po svetu

Jugoslovanski dijaški dom »Aleksandro dom« je bil v nedeljo dopoldne slovesno odprt v Pragi. Dom je namenjen jugoslovanskim dijakom in je eden najmodernejših dijaških domov v Evropi. Največ sta pripomogla k njegovi zgraditvi s svojimi darovi kralj Aleksander in predsednik Masaryk. Otvoritvena svečanost se je pretila v mogočno manifestacijo češkoslovaško-jugoslovanskega bratstva.

Kralj Boris je s prestolnim govorom otvoril sobranje. V svojem govoru je naglasil miroljubnost bolgarske politike, zboljšanje odnosov s sosedi ter važnost gospodarskih ukrepov, da se premaga sedanja gospodarska kriza. Nato je govoril o sestanku vladarjev ter se zlasti zahvalil za obisk naše kraljevske dvojice. Tu je prekinilo kraljev govor burno ploskanje poslancev in občinstva.

Bolgarski kralj Boris in rumunski kralj Karol sta se sestala na rumunski kraljevi jahti na Donavi v spremstvu predsednikov vlad in zunanjih ministrov Bolgarske in Rumunije. Razpravljali so o miroljubni ureditvi vseh spornih vprašanj med obema državama, da se s tem zajamči prijateljstvo med balkanskimi narodi. Govorili so tudi o pripravi za sestanek kraljev Bolgarske, Jugoslavije in Rumunije.

Bivši predsednik francoske vlade Paul Painlevé je umrl. Bil je 15 krat minister, dvakrat predsednik vlade. Bil pa je tudi odličen znanstvenik in že od l. 1900. član Akademije znanosti.

Podravnatelj Pasteurjevega zavoda Albert Calmette je umrl v krogu svoje rodbine. Calmette se je proslavil z iznajdbo seruma proti kačjemu piku, posebno pa je zaslovel s svojim serumom proti tuberkulozi. Bodi obema velikima Francozoma ohranjen časten spomin.

Gömbös je pri odhodu iz Sofije odkril svoj pravi namen potovanja, ko je zaklical makedonstvujuščim, da morda ni daleč čas, ko se snidejo v uniformah. Tudi na banketu je v tem smislu govoril Gömbös in v enakem smislu mu je odgovoril Mušanov.

Albanska vlada je sklenila, da reducira veliko število podoficerjev, težko armijo in vso bojno mornarico, ker nima denarja za njih vzdrževanje. Dosedaj je plačevala te izdatke Italija, ker pa Albanija noče več podpisati političnih in gospodarskih protikoncesij, je Italija že ustavila izplačila. Vse bojne ladje, ki jih je Italija dala Albaniji, bo ta vrnila.

Avstrija naj bi dobila svobodno cono na Sušaku in se v ta namen v kratkem prično pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo.

Pri nemških volitvah si je Hitler zagotovil že naprej zmago, ker so volitve sicer tajne, javna pa bo vsaka abstenenca. Volivec se tudi ne more vzdržati glasovanja, če odda prazno glasovnico, ker se prazna šteje za Hitlerja. Pri volitvah bo torej šlo samo za to, koliko ljudi ima v Nemčiji ta drzen pogum, da se javno abstinirajo od volitev.

Hugenberg, filmski kralj Ufe, se je pototal s Hitlerjem in bo kandidiral na enem od prvih desetih mest narodno socialistične liste.

Pri nadomestnih volitvah v East Tuhamu so zmagali z velikansko večino laburisti nad konservativci.

Ker se naseljuje v Palestini vedno več Židov, zlasti iz Nemčije, so napovedali Arabci velike demonstracije proti Židom. Ker je hotela policija demonstracijski sprevod ustaviti, je prišlo do krvavih pobojev in je policija streljala v demonstrante. 20 Arabcev je bilo ubitih, nad 100 pa ranjenih. Boje se novih demonstracij.

Rusko-ameriška zbornica se ustanovi v Moskvi. Nova zbornica naj bi našla v Ameriki posojilo za Rusijo v višini 250 milijonov dolarjev.

Mešano češkoslovaško-madžarsko razsodišče v Švici je zavrnilo tožbo 4 madžarskih železniških družb na Slovaškem, ki so zahtevale od Češkoslovaške odškodnino za štiri lokalne železnice v višini 120 milijonov Kč.

Tudi Anglija bo v kratkem odpovedala carinsko premirje.

Angleškega novinarja Panterja so v Monakovem zaprli, ker je poročal, da so Hitlerjevi napadalni oddelki čisto vojaško organizirani. Nemci niso pustili, da bi angleški konzul prišel v stik z aretiranim angleškim novinarjem. Nekateri angleški listi zahtevajo, da odgovori Anglija s prepovedjo nemškega uvoza.

Denarstvo

USPEH AVSTRIJSKEGA NOTRANJEGA POSOJILA

Objavljen je bil definitivni rezultat avstrijskega notranjega posojila. V vsem je bilo od 86.421 podpisnikov vpisanih 265.27 milijonov šilingov. Povprečno pride na vsakega podpisnika 3069 šilingov. Ves duhanski tisk proslavlja uspeh posojila kot plebiscit za vladu dr. Dollfussa. O uporabi posojila izidejo posebne naredbe.

RUMUNSKI DENARNI TRG

Za časa bančne krize je bilo dvignjenih iz rumunskih bank 25.4 milijard lejev. Do srede 1933. je bilo zopet vloženih v banke 7 do 8 milijard lejev, v Narodno banko 3.5 milijard in v Poštno hranilnico 787 milijonov. V tujino je pobeglo kapitala za približno 8.5 milijard lejev. Računajo, da je v Rumuniji še tezavirane denarja za 4.5 milijard lejev. Če se k tem prišteje še 3 in pol milijarde lejev, ki so naloženi pri Narodni banki, potem je 8 milijard lejev neizkoriščenih ali 40% vseh rumunskih bankovcev, ki so v obtoku.

*

Na iniciativo Banke Italije je bilo sklenjeno na kongresu denarnih zavodov v Rimu, da se napravi načrt za znižanje pasivne obrestne mere.

Tuji upniki so pristali, da plača Rumunija le 20% svojih zunanjih dolgov v gotovini. Kako naj bi se plačal ostanek, še ni dosežen sporazum.

Poljsko notranje posojilo je bilo podpisano za 327.6 milijonov zlotov. Zaradi tega uspeha je povišala Poljska posojilo od 120 na 350 milijonov. Posojila so podpisali: industrijalci 14%, trgovci 11, državne banke in zavarovalnice 6, kmetovalci in veleposestniki 4 ter uradniki 44%.

Po zadnjem izkazu Čsl. Narodne banke je znašal obtok bankovcev 5.605.9, za 220.6 milijonov manj ko v prejšnjem tednu. Zlatokritje znaša 1.706.7, devizna podloga se je povečala za 14.7 na 939.5 milijonov Kč. Zakonito kritje znaša 40.4%.

Mesto New York se pogaja s skupino denarnih zavodov za posojilo v višini 124 milijonov dolarjev. Del posojila je bil mestu že izplačan, da je moglo plačati uradnike.

SPECIJALITETA

„URAN“ kreme za lice

je „URAN“ pol-mastna krema. Povpraševanje po njej je veliko. Ustrezite torej svojim odjemalcem in jo naročite.

„URAN“, LJUBLJANA

Mestni trg

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 28. oktobra t. l. objavlja med drugim: Uredbo o sodnih depozitih, o izdajanju denarja in denarnih vrednostih in o postopanju z vrednostnimi pošiljkami, poslanimi sodiščem. — Razpis o uvoznih ekspedicijah blaga iz št. 172 carinske tarife. — Odločbo o izvozu svežih postrvi brez potrdila o zavarovanju valute. — Seznamek strojev in strojnih naprav, izdelanih v državi. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Bilančni pregled zavarovalne družbe na življenje „Feniks“

Zavarovalna družba na življenje »Feniks« objavlja bilančne podatke za poslovno leto 1932., iz katerih posnemamo naslednje važne podatke (vse je preračunano na dinarje):

V letu 1932. je bilo sklenjenih novih zavarovalnih pogodb v skupnem znesku 4.162.921.000 Din. Skupno stanje ob koncu leta 1932. obstoječih življenjskih zavarovanj je znašalo 26.024.900.000 Din (26 milijard in 25 milijonov dinarjev). Pri zavarovalnih družbah, s katerimi je »Feniks« v tesni zvezi, bodisi po posesti delnic ali na temelju pozavarovanja, je znašalo stanje obstoječih življenjskih zavarovanj ob koncu leta 1932 nad 12 milijard, tako da znaša skupno stanje pri Feniksovem koncernu ob koncu leta 1932 nad 38 milijard dinarjev.

Z življenjskim zavarovanjem v skupinah, ki ga »Feniks« izvršuje skupno z »Metropolitan Life Insurance Company« v New Yorku, je dana zaščita 42.439 privatnim nameščencem in delavcem v Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemčiji v višini 620 milijonov dinarjev.

Pogodbe o pozavarovanju z največjo evropsko zavarovalnico »Prudential Insurance Company Limited« v Londonu, dalje z »Legal and General Assurance Society Ltd.« v Londonu, s »Compagnie d'Assurances Générales« v Parizu, z »Münchener Rückversicherungsgesellschaft« v Münchenu in z raznimi drugimi velikimi zavarovalnicami v Švici, Italiji, Španiji in Skandinaviji so bile znatno razširjene.

Prejemki na premijah so znašali v preteklem letu 1.458.462.219 Din, dohodki od plasiranih kapitalov pa 278.498.360 Din. Zavarovancem in njihovim družinam je bilo v letu 1932 izplačanih 583.157.700 Din. Od družbe podeljena hipotekarna posojila so dosegla višino zneska 294.706.000 Din, posojila na police so se pa povečala na 535.922.800 Din. Skupna garancijska sredstva družbe so znašala 31. decembra 1932 5.106.110.000 Din (5 milijard in 106 milijonov dinarjev).

Družbino nepremično imetje, ki obstoji iz 117 realitet v Avstriji, Belgiji, Bolgariji, Češkoslovaški, Egiptu, Franciji, Italiji, Jugoslaviji, Madžarski, Nemčiji, Poljski, Rumuniji in Španiji, predstavlja vrednost 801.530.000 Din.

Zunanja trgovina

Izvoz lesa iz Jugoslavije

V avgustu smo izvozili 7376 vagonov gradbenega lesa, v septembru le še 5883, kar pa je še vedno za 1027 vagonov več ko v lanskem septembru. Vrednost v septembru izvoženega lesa je znašala 46.2 (lani 35.8) milijonov Din.

Drv smo izvozili v septembru 1671 vagonov (lani 1969) v vrednosti 3.0 (lani 3.2) milijonov Din. Oglja 210 (138) vagonov v vrednosti 1.0 (0.8) milijonov. Pragov 14.000 (4000) v vrednosti 0.55 (0.17), lesnih izdelkov 184 (157) v vrednosti 2.77 (2.32) milijonov Din.

V prvih devetih mesecih je znašal izvoz vagonov:

	drv	gradb. les	lesni izdelki
1931	18.358	56.624	1650
1932	12.808	41.684	1185
1933	10.686	54.335	1717

Po vrednosti pa je dal naš lesni izvoz v prvih 9 mesecih:

	1932	1933
	v milijonih Din	
drva	21.4	18.1
gradbeni les	309.1	414.1
oglje	16.8	12.9
pragi	4.3	3.7
lesni izdelki	18.2	25.8
	369.8	474.6

Posest vrednostnih papirjev je znašala ob koncu leta 1932 2.331.630.000 Din; od tega odpade 2.219.609.000 Din na vrednostne papirje z zajamčenim obrestovanjem, 112.021.000 Din pa na deleže pri emisijskih bankah, na razne delnice in deleže pri raznih zavarovalnih družbah.

Od čistega dobička v znesku 7.636.954 dinarjev se je porabilo 1.938.000 Din za izplačilo 5 odst. dividende, iz ostanka pa je bilo po dotaciji rezervnega fonda prenešeno 1.789.357 Din na nov račun.

Delokrog zavarovalne družbe na življenje »Feniks«, ki je druga največja zavarovalnica na kontinentu, obsega naslednje države: Jugoslavijo, Avstrijo, Belgijo, Bolgarijo, Češkoslovaško, Egipt, Francijo, Grčijo, Holandsko, Italijo, Lichtenstein, Madžarsko, Nemčijo, Palestino, Poljsko, Rumunijo, Sirijo, Španijo, Tunis in Turčijo.

Skupno stanje v kraljevini Jugoslaviji obstoječih življenjskih zavarovanj je znašalo ob koncu leta 1932. približno eno milijardo dinarjev, v Jugoslaviji deponirane premijske rezerve pa so znašale dne 31. decembra 1932. 132.769.610 Din.

Nadalje se v Jugoslaviji udeležuje »Feniks« z zelo znatnim deležem pri finansiranju gradbe železniške proge Kučevo—Požarevac, ki bo stala nad četrt milijarde dinarjev. Značilno je, da podjetje, ki spada med največje finančne zavode v Evropi, kaže v zvezi s svojim poslovanjem v naši državi tako velik interes za naše narodno gospodarstvo.

V upravnem svetu za kraljevino Jugoslavijo so sledeči gospodje: dr. Stojadinović Milan, finančni minister v p., kot predsednik, Vasa U. Jovanović, industrije, kot podpredsednik; člani upravnega sveta: Lazarević Vasa, načelnik notranjega ministrstva v p. in podpredsednik beograjske občine, Maister Rudolf, častni adjutant Nj. Vel. kralja in divizijski general v p., dr. Radosavljević Milan, glavni tajnik beograjske borze, dr. Vrbanić Milan, senator, predsednik Zbornice za trg. in industrijo in generalni ravnatelj Sveopće hrv. kred. banke v Zagrebu, dr. Windischer Fran, podpredsednik centrale industrijskih korporacij, generalni tajnik Zbornice za TOI v p., Jovanović Djordje, ravnatelj centrale za Jugoslavijo, Zolgar Zvonko, ravnatelj centrale za Jugoslavijo.

Letos smo torej v prvih devetih mesecih izvozili več lesa in lesnih izdelkov za 105 milijonov Din ali za 28.4 odstotkov.

REKORDEN IZVOZ ČEŠPELJ

Do 25. t. m. so izvozili iz Jugoslavije 5500 vagonov češpelj, od teh 3000 suhih. To je največji izvoz povojnih let. Od vsega izvoza odpade 65 odstotkov na Bosno in Slavonijo, ostanek na Srbijo. 70 odstotkov vseh češpelj je šlo na Češkoslovaško. — Odkupna cena se je gibala med 80 in 200 Din za metrski stot. Vsled odlične kakovosti bo mogoče prodati v tujini še vso preostalo zalogo.

IZVOZNE PREMIJE NA POLJSKEM

Da poveča svoj izvoz, je Poljska uvedla te izvozne premije: za pšenico, rž in ječmen 6 zlotov od izvoženega centa, za oves 4 zlate, za moko prve kakovosti 10 zlotov, za moko II. vrste 8, za kašo 12 zlotov in za slad 3 zlate. Koliko premij pa dobe naši izvozniki? Da se jim zaračunajo njih devize za 10 odstotkov nižje! Tako se res ne pospešuje izvoza.

Promet v tržaški luki je znašal lani v septembru 254.417 ton, letos pa le 235.070 ton. V prvih devetih mesecih 1932. je znašal promet 2.590.542 ton, v letošnjih pa le 2.198.661 in je torej promet padel za 15 odstotkov.

Naš pravi domači izdelek

Prvi transport iz Gdinje za Jugoslavijo je bil te dni odpremljen. Na nekem grškem parniku je bilo natovorjenih za Jugoslavijo 6000 ton premoga in 300 ton koksa.

Skozi Brajlo je bilo izvoženega v juliju do septembra lani 10.370 ton našega blaga, letos pa v istem času 79.515 ton. Največ je bilo izvoženo koruze 71.215 ton, bakra 8.155, pšenice 98.6 in ječmena 47 ton.

Češkoslovaški živinski sindikat je dovolil uvoz 1000 vagonov koruze iz Jugoslavije in Madžarske za živinsko krmo. Uvozno dovoljenje velja 6 tednov.

Italijansko-nemški trgovinski odnosi so vedno bolj napeti, ker dela Nemčija velike težave italijanskemu uvozu. Italija je vsled tega v zunanji trgovini z Nemčijo pasivna za 100 milijonov mark, malo manj kakor znaša ves njen deficit v zunanji trgovini. Italijanski trgovci vedno bolj zahtevajo, da se odpravi sedanja trgovinska pogodba z Nemčijo, čemur pa se je doslej Mussolini iz zunanje-političnih razlogov upiral. Sedaj je odpotoval v Rim pomočnik nemškega gospodarskega ministra Feder, da uglaadi nastala nasprotja.

Dobava-prodaja

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. novembra t. l. ponudbe o dobavi 25 ton gašenega apna; do 6. novembra t. l. o dobavi 580 kg žičnikov, 36.000 zatikačev in 150 kg klobučevine; do 7. novembra t. l. pa o dobavi 100 kg antimona, 100 kg bakrenih cevi, 130 kg medenastih cevi in 60 kg medenastih žice. — (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 7. novembra t. l. ponudbe o dobavi podločnih plošč, ključev za vijake, 650 stekel za okna, 100 kg kita, 1200 kg žebeljev in 500 žarnic; do 14. novembra t. l. pa o dobavi 2000 rinčic za zastore, 50 vrčev za vodo, 50 omotov motvoza, 40 plošč klingerita, 100 kg minija, 5 kg aluminijeve bronze, 50 kg laka, 7 osov in za transmisije, 2 elektromotorjev, 150 rudarskih želez, 200 lopat za premog, raznega orodja, rumene kovine, črnega jekla itd.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 7. novembra t. l. ponudbe o dobavi 400 kg krp za čiščenje in 600 kg bombaža, 2000 kg strojnega olja, 400 stauferjevih mazalic, 5 kg laka za šolske table, 10 kg sikativa, 100 ključavnic, 1500 žag za kovino ter o dobavi svinčenih cevi, vijakov, steklenih mazalic, vodokaznih stekel i. t. d.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Kranjska industrijska družba.

Na podstavi sklepa delničarjev, storjenega na obnem zboru dne 22. oktobra 1931., posvedočenega v notarskem zapisniku z istega dne, redno število 181, sklepa upravnega odbora družbe, storjenega na seji dne 22. junija 1933., posvedočenega v notarskem zapisniku z istega dne, redno število 579, izjave celokupnega upravnega sveta z dne 27. junija 1933., ter od kraljevske banke uprave Dravske banovine potrjenega dodatka pravil z dne 4. januarja 1932., VIII No. 6871/4, v zvezi s potrdilom finančne direkcije Dravske banovine, odnosno davčne uprave za mesto Ljubljano od 31. maja 1933. in 27. junija 1933. in 7. septembra 1933. glede plačanja takse, žigosanja v zameno danih delnic in uničenja starih delnic, se je:

a) izvršila zvišba delniške glavnice družbe od Din 13.500.000—, podeljene na 90.000 delnic, z izdajo novih 210.000 delnic, vsake po 150 Din za 31.500.000 Din tako, da znaša Din 45.000.000, deljenih na 300.000 na imetnika glasečih se delnic po 150 Din nominalne;

b) izvršila zamenjava dosedanjih 90.000 delnic, glasečih se še na 200 K nom. z delnicami po 150 Din nominalne vrednosti;

c) izpremenila in dopolnila pravila v §§ 4. in 35.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. oktobra 1933.
Fi 565/33 — Rg B I 12/68.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Komisija in trgovina z usnjem Union, družba z o. z.

Izbrise se poslovdja Linkmayer Marjan, vpiše pa novi poslovdja Steiner Franjo, trgovec v Zagrebu, Šenočina ul. br. 23.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. oktobra 1933.
Fi 557/33 — Rg C V 108/3.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: »Kovinar, prva jugoslovanska metalurgična industrija d. d.

Na X. rednem obnem zboru delničarjev dne 27. maja 1931. se je sklenilo znižanje delniške glavnice od 3.750.000 Din na 1.875.000 Din potem pretiskanja izdanih 75.000 delnic iz nominalne vrednosti 50— Din na nominalno vrednost 25— Din.

Vsled sklepa XI. rednega obnega zbora delničarjev z dne 15. decembra 1932. so se izpremenila družbena pravila v §§ 5. in 7.

Delniška glavica znaša sedaj Din 1.875.000— in je razdeljena na 75.000 delnic po Din 25— nominalne vrednosti, glasečih se na donosnika.

Ta izprememba je odobrena z odlokom kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 20. maja 1933., VIII. No. 3057/2.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 19. oktobra 1933.
Rg B I 12/29.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Prva hrvatska štedionica u Zagrebu, glavna podružnica za Slovenijo, Ljubljana.

Izbrise se ravatelj podružnice Perković Mihovil, vpiše pa novi ravatelj podružnice dr. Vrbanič Gjuka.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. oktobra 1933.
Fi 561/33 — Rg B II 15/27.

Adria prašek je boljši

ZBOLJŠANJE V SVETOVNI TEKSTILNI INDUSTRIJI

Spomladi je bil za tekstilno industrijo v evropskih državah najslabši položaj. Od takrat pa se je začel popravljati in je sedaj doseženo stanje, kakor je bilo v letu 1928. To dokazujejo tudi indeksne številke svetovne proizvodnje tekstilnih tvornic. Januarja 1933 je znašal indeks 77 odstotkov, je v marcu padel na 72,1 in se nato v avgustu popravil na 95,4 točke. Obenem z večjo delavnostjo tekstilnih tvornic so se začele popravljati tudi cene surovinam. Tako se je dvignil indeks cen za tekstilne surovine od 59,5 v februarju na 70,8 v avgustu. Ni pa v vseh državah nastopilo zboljšanje in tudi mi v vseh državah enako. Tako je v Angliji padel indeks v 2. tromesečju od 87,6 na 86,2 in se je v tretjem tromesečju dvignil samo na 87,2. Zato pa se je mnogo bolj zboljšalo stanje tekstilne industrije v Ameriki in na Japonskem, kjer je že prekoračeno stanje v letu 1928.

Razno

Predraga Donavska komisija

V Rumuniji, pa tudi v drugih podonavskih deželah, so se v zadnjem času zelo pomnožile pritožbe proti Donavski komisiji. Posebno proti oni, ki ima svoj sedež v Galacu in ki bi morala skrbeti za plovnost Donave od Braje do morskega izliva, so pritožbe hude. Tako se pritožujejo Rumuni, da so pristojbine tako visoke, da so postale že popolna ovira za rumunski izvoz po Donavi. Kljub tem pretirano visokim pristojbinam, pa je plovnost Donave vedno slabša. Po mednarodnem dogovoru bi moral imeti Sulina-rokav Donave najmanj 27 čevljev (8,75 m) globine, ima jih pa le 24 in v zadnjem času le še 21 čevljev. Posledica tega je, da pred kratkim 36 parnikov ni moglo naprej. Čeprav pa Donavska komisija nič ne stori za plovnost Donave, je vendar napravila prav znatne dolgovе, ki jih bodo morale plačati podonavske države.

Najbolj pa zamerijo v Rumuniji, da je ta Donavska komisija silno draga. Ima 200 uradnikov, čeprav bi ena tretjina teh uradnikov popolnoma zadostovala. Ti uradniki prejemajo mesečno od 40.000 do 160.000 lejev v zlatu, kar je za rumunske razmere, pa tudi za druge, naravnost nezasišano. Poleg tega imajo ti uradniki brezplačno stanovanje, kurjavo, vodo, razsvetljavo in poleg tega še dva meseca dopusta na leto. Uradniki se morejo na stroške komisije odpeljati na dopust v katerokoli evropsko državo. Poleg tega smejo za lastno porabo naročiti v tujini carine prosto vse, kar hočejo. Ker so živila v Galacu silno poceni in ker tudi industrijski izdelki pri prosti carini niso dragi, je življenje

v Galacu za te uradnike tako poceni, ko nikjer na svetu. Vsled tega pridobiva vedno več pristašev predlog, da se Donavska komisija prepusti zasebni delniški družbi, ki bi pri mnogo manjših pristojbinah mnogo bolj skrbela za plovnost Donave in ki ne bi podonavskih držav nič veljala. Kakor poročajo, se je tudi že neka tuja skupina oglasila, da je pripravljena prevzeti delo Donavske komisije.

AVTOMOBILI ZA 6000 DIN

Japonska industrija je že v tej meri napredovala, da začenja konkurirati tudi ameriški avtomobilski industriji. Sedaj so vrgli Japonci na trg avtomobile, ki veljajo samo 6.000 dinarjev. Avtomobili so sicer le na treh kolesih, a so zato tako poceni, da bodo z lahkoto našli kupce.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Šeleburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Meštrovičeva galerija, ki jo je uredil sam Meštrovič v svoji hiši na Ilici, bo v nedeljo, dne 5. novembra slovesno odprta v Zagrebu. Galerija bo vsak dan odprta od 10. do 13. in od 15. do 17. ure proti vstopnini 5 Din.

Posebne obrtne redarje z nalogo, da preganjajo šušmarstvo, dobe v Zagrebu.

641.000 dinarjev je poneveril ravatelj podružnice tekstilne tvornice Schiller v Somboru. Tudi on je bil nenadomestljiv tuje.

18 obolenj za pegastim legarjem je bilo v neki hercegovinski vasi. Ugotovljeno je, da je nastala bolezen vsled silnega pomanjkanja, ki ga trpe ljudje.

V vasi Nadalji, blizu Srbobrana, se je obesil eden najbogatejših kmetov, ker mu je hlapec pokvaril plug. Življenje je danes res že brez vse cene.

Nova avtomobilska cesta Reka—Trst, ki gre do Milana, je bila izročena prometu.

Iržna poročila

ZAGREBSKI »ŠIMUNSKI« SEJEM

Kljub slabemu vremenu je bil »Šimunski« sejem z dne 28. oktobra zelo dobro obiskan, mnogo bolje ko lani. Dogon je bil izredno velik in je bilo postavljenih na trg 3.128 glav živine, za 512 več ko lani. Tudi kupčija je bila živahna, ker je prišlo tudi mnogo tujih kupcev. Domačih kupcev je bilo 298, tujih pa 146. Živina je bila prodana za postaje: Dunaj, Brindisi, Napoli, Ancona, Palermo in Trst. Tudi branjecev, obrtnikov in krošnjarjev je bilo mnogo na trgu in so tudi ti dobro prodajali.

Dogon: 142 bikov, 513 krav, 102 junice, 221 volov, 32 juncev, 109 telet, 1060 konjev in žrebet, 5 ovc in jagnjet, 674 prešičev in 219 pujskov.

Cene: biki po 3-50 do 5, krave za mesanje po 2-75 do 3, krave za klobase po 2 do 2-40, junice za klanje po 4 do 4-50 Din za kg žive teže, junice za rejo po 750 do 1500 za žival, voli I. vrste po 4-75 do 5-50, II. vrste po 4 do 5, junici po 3 do 4, pitane svinje po 7-75 do 8-50, nepitane po 6-50 do 7-50, pujski po 40 do 120 Din za

žival, konji po 2500 do 8000 Din par, žrebca po 500 do 3.000 žrebe, konji za klanje po 0-75 do 2 Din za kg, debele zaklane svinje po 11, mršave po 11, zaklana teleta po 10 do 11 Din, živa teleta po 7 do 8 Din, ovce in koze po 6 do 8 Din za kg žive teže.

Deželnih pridelkov je bilo pripeljanih na trg 642 voz, od tega 355 voz zelja, ki se je prodajalo po 75 par za glavo ali po 40 do 80 par za kilo. Detelja je bila po 45 do 55, otava po 45 do 55, seno po 35 do 45, slama za steljo po 25 do 35 Din za 100 kg; drva po 50 do 82, krompir po 0-50 do 0-75 in repa po 0-25 do 0-35 Din.

LESNE CENE V FRANCIJI

Iz Marseja poročajo, da so se na južno-francoskem trgu plačevale te cene za jelo-ve deske bosanskega izvora: deske 17, 36×38×48 po 28 frankov za kubičen meter, deske 38 mm debeline po 21—21-38, od 32 mm po 17—17-30, od 24 mm po 14 do 14-50, od 18 po 10-70—10-90, od 12 mm po 8-50 in od 9 mm po 6—6-20 frankov.

ZAGREBSKI TRG SIROVIN KOŽ

Letos se je pričela trgovina s surovimi kožami nekaj preje in je zelo živahna. Čeprav je povpraševanje živahno, so cene nižje ko lani. Na trgu so veljaje te cene: goveje kože 12, telečje 17, kože od junic 10 do 12, ovčje 16 do 26 Din za kg; dobre kože jarcev po 24 do 26 za kožo, jagnjetov po 10 do 22, konjske po 80 do 100 za kožo. Nekateri listi pišejo, da ni izključeno, da bodo cene še nadalje padle.

HMELJSKI TRG

Iz Zalca poročajo, da je prišlo do večjih zaključkov po ceni 60 do 68 Din. Največ blaga se je kupilo po 65 Din. — Na žat-skem trgu je večje povpraševanje po srednjem in malo boljšem hmelju, ki se plačuje po 1700 do 2150 Kč za 50 kg.

Program ljubljanske radio-postaje

Sreda, dne 1. novembra: ob 8.45: Poročila — 9.00: Versko predavanje (ravatelj Jagodic) — 9.30: Orgelski koncert — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11.00: Radio-orkester — 12.00: Čas, plošče — 20.00: Pevski oktet »Ljubljanskega Zvonca«, vmes duet: Kavarir & harmonij — 21.00: Prenos »Requiem-a« (Verdi) iz Dunaja — 22.30: Čas, poročila.

Četrtek, dne 2. novembra: ob 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče 18.00: Otok in prostost (Marija Kmetova) 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezeli) — 19.00: Srbobranščina (dr. Rupel) — 19.30: Plošče po željah poslušalcev — 20.00: Prenos iz Beograda — 22.00: Čas, poročila, plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Torek, dne 31. oktobra: Pravica do greha. Red B.

Sreda, dne 1. novembra: Mlinar in njegova hči. Izven. Znižane cene.

Četrtek, dne 2. novembra: Hamlet. Izven. Znižane cene.

Petek, dne 3. novembra: ob 15: Sonata strahov. Dijaška predstava. Globoko znižane cene.

Opera, začetek ob 20.

Torek, dne 31. oktobra: Zaprt.

Sreda, dne 1. novembra ob 17. uri: Parsifal. Izven.

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, več vrst žganja, moko ter deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudniško vodo

Lastna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom

Telefon št. 2666 Onikli na razpolago!

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

Pleskarsko in sobo-slikarsko delo izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi

Ljubljana

Igriška ulica štev. 10

Telefon 22-67

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani